

Amb el quadern a la butxaca!

Per **Cati Artigues**

Quantes vegades has volgut recordar una determinada observació feta en el passat i les dades que has trobat en el teu quadern de camp no han estat suficients per respondre els teus dubtes? O quants moments emocionants han quedat parcialment obscurs en la teva memòria, o fins i tot has oblidat per complet, perquè no t'hi hies una ajuda que et permetés recordar?

Quantes vegades t'has penedit de no dur un registre ordenat de les teves observacions per poder comparar-les amb les actuals? O t'has trobat amb la falta d'un apunt precís per poder provar una observació important, fins i tot una possible raresa?

Amb el pas del temps, com si fos una terrible venjança, la peresa del moment i el "ja ho apuntaré més tard" es tornen irre-

meiablement contra tu, i les simples anotacions recollides de forma desordenada en un vell quadern es revelen com un caramull de dades que de poc et poden servir. És ben hora de posar-hi remei amb una sèrie de consells que t'ajudaran a millorar el teu registre d'observacions i a tenir un quadern de camp veritablement útil.

APUNTA tot allò que et resulti interessant o et cridi l'atenció. No et limitis únicament a fer llistes dels aucells que observes. Anota la data, l'hora, la localització precisa, les condicions atmosfèriques, la duració de l'observació ... però igualment afegeix detalls del nombre d'exemplars, la direcció de vol, aucells cantant, l'alimentació, agressions, displays, adults peixint polls amb aliments poc usuals, aucells amb bosses fecals al bec, interaccions amb altres espècies, els fruits i les flors del moment, la presència d'insectes...

En el camp **OBSERVA** amb atenció. És un moment crucial. Si trobes un aucell que no pots identificar, pren dades immediatament. Com fer-ho? Avaluja ràpidament si podria ser una pèrdua de temps intentar prendre notes de forma curosa amb l'aucell ben al davant, amb la més que probable possibilitat que fugi en qualsevol moment. El simple fet de transcriure una descripció, mantindria els nostres ulls lluny dels prismàtics o del telescopi. A més a més, la natura es mostra de vegades indescriptible, i detallar ràpidament tots els caràcters que observem resulta gairebé impossible, complicat o embullós. El més ràpid en aquests casos és fer un dibuix en brut del que estàs observant. Si disposes de més temps, pots dotar al teu dibuix de descripcions escrites més detallades sobre els aspectes més complicats de dibuixar, com la forma de volar, de caminar o els colors ...

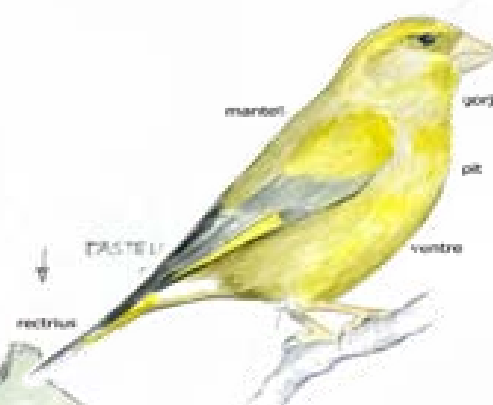
Una opció perfectament vàlida seria dur una mini gravadora per enregistrar els teus comentaris, però en aquest cas caldria conèixer molt bé la topografia de l'aucell per adjudicar les descripcions de forma correcta i saber si estàs fent la descripció d'una cella o una franja supercilial, informació que podria resultar crucial més tard.

SIGUES DISCIPLINAT i CONSTANT i intenta dur un registre tan al dia com sigui possible. De vegades resulta útil emprar dos quaderns diferents. En primer lloc, tingues-ne un de petit, de butxaca, per dur al camp. Acostuma't a dur-lo sempre amb tu i, sobretot, a emprar-lo. Hi pots fer anotacions en brut, descripcions, esquemes, ...

però també esbossos i dibuixos. També convé tenir un segon quadern, més gran, a casa per poder completar les teves observacions. Si disposa d'anelles (dues!) podràs incorporar material complementari en qualsevol moment (adjuntar-hi fotografies, gràfiques, mapes, fulls de registres, dibuixos més complets, articles...). És millor tenir-lo a la vista, accessible i amb els estris d'escriure just al devora. No és necessari anotar-ho tot de seguit, millor fer-ho a petits intervals, aprofitant que prens el cafè o després de sopar. Es tracta de crear un hàbit.

COMUNICA les teves cites. Per a protegir els aucells i els seus hàbitats els grups conservacionistes com el GOB necessiten de la informació que tu recopiles en el camp. Les teves cites són una part important i imprescindible de la informació que es necessita per evidenciar problemàtiques, presències, absències, canvis, alteracions de l'hàbitat... Així que fes-les útils! A Balears les pots comunicar al GOB a l'adreça ornitologia@gobmallorca.com. Si viatges, comunica igualment les teves observacions als grups ornitològics locals.

UTILITZA els teus propis codis i símbols per fer més ràpides les teves anotacions.

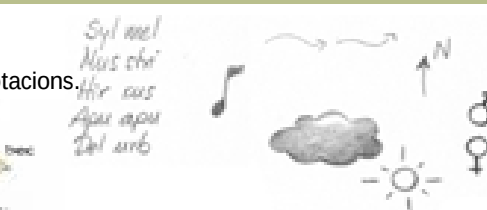
PRACTICA tant el dibuix com les descripcions. Els dibuixos i els esbossos de camp són essencials, i sempre suposaran un record de les característiques de l'aucell, però igualment t'has de familiaritzar amb els noms de la topografia d'una au si vols estar preparat per fer bones descripcions amb l'aucell al davant. Vés per parts (bec, ulls, cap, cos, ala, coa,).

Aprofita qualsevol ocasió per a prendre notes.

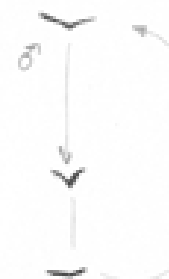
DESITJA omplir el teu quadern amb informació amb un únic objectiu: que complementi la teva memòria. Estaràs segur que tens un bon quadern de camp quan el revisis temps després d'haver anotat una cita i et permeti recordar detalls que ja havies oblidat.

REGISTRA la cita en el mateix moment de l'observació. Tant si fas una descripció escrita com un dibuix, és essencial prendre les notes directament al camp. Una bona guia t'indicarà en quins caràcters t'has de fixar, però vés alerta que la teva descripció o dibuix no estigui condicionada per la informació que et proporciona el llibre. Una bona observació realitzada i descrita amb detall en el camp suposarà tenir la informació correcta per poder comparar-la amb la de la guia i resultarà clau per a la identificació.

TRIA un quadern de camp que s'adapti al que necessites. Això, de vegades, no és gens fàcil. En principi,

hauria de ser compacte, amb una goma per subjectar els fulls quan fa vent, de tapa dura que ens ofereixi un suport per dibuixar i escriure en el camp. La tapa dura també protegeix els fulls de la pluja i evita que es masteguin més del necessari quan el dus dins la motxilla, o la butxaca, o si cau accidentalment al terra. Jo he trobat el quadern ideal en els petits Moleskine per a aquarel·la, o els Windsor & Newton que permeten una bona escriptura, però també fer senzills dibuixos a color.

Fes esbossos en el camp

L'aprenentatge i l'interès per l'observació d'aus encara pot ser millor si intentes capturar visualment les teves observacions fent servir senzills dibuixos. Aquesta és una de les moltes facetes del món de les aus que et poden proporcionar majors plaers, i fer-ho és molt més fàcil del que et puguis imaginar. A més a més, els teus dibuixos, no importa com de mal fets pensis que estan, sempre suposaran un material de suport que donaran molt de valor a les notes escrites del teu quadern de camp. Ha de quedar clar que tothom té la capacitat de dibuixar i el resultat que n'obtinguis és tan sols una qüestió d'opinió. Recorda que les habilitats es practiquen i també s'aprenen.

Pensa també que un dibuix de naturalesa no té perquè ser un bon dibuix, tan sols ha d'intentar reflectir allò que veus. Un esbós sols ha de reproduir ràpidament el que tens al davant, encara que sigui difícil a causa del moviment, com un aucell que es neteja el plomatge, el vol ràpid d'un limícola que passa un instant per davant l'aguait, un display nupcial, ... Sols has de captar el que vegis tan simple i directament com et sigui possible.

Dibuixar en el camp comporta molts avantatges. A més de permetre estudiar les aus directament en el camp, fer un senzill esbós o dibuix t'ajudarà a identificar millor i a apreciar amb major facilitat les variacions entre, per exemple, dos plomatges semblants. Dibuixant s'observa molt més ràpidament, es potencia la memòria visual, el record i s'accelera el procés d'identificació. Es reconeixen millor formes i volums, colors, moviments, sensacions... Tan sols es requereix pràctica i constància en el dibuix. Anima't a fer-ho!

